

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
43

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-36-2

BRNO 2002

Od 14. stol. je v obci doložen kostel sv. Vavřince, bohužel bez bližšího určení místa. V jeho okolí se pohřbívalo až do konce 18. stol., kdy areál zaniká. Kosterní pozůstatky z něj byly pravděpodobně exhumovány a přeneseny do ossaria ke kostelu sv. Bartoloměje, postavenému v letech 1804–1805 na „zeleném drnu“.

Tomáš Berkovec, ÚAPP Brno

Literatura:

Samek, B. 1994: Umělecké památky Moravy a Slezka I (A/A). Praha.

Tenora, J. 1903: Vlastivěda Moravská II. díl. Kunštátský okres. Brno.

Resumé:

Dlouhá Lhota (Bez. Blansko), Sv. Bartoloměj Kirche. Mittelalter-Neuzeit (14.-18. Jh.). Ossarium. Rettungsgrabung.

DRNOVICE (okr. Vyškov)

Intravilán obce. Novověk. Sídlištní vrstva. Záchranný výzkum. Uložení: Muzeum Vyškovska (i.č. A 11 064–11 074).

Poloha lokality v ZM ČR 1:10 000, list č. 24-41-15, je dána souřadnicemi od Z a J s.č. 51,5:132 mm. Při hloubení rýhy pro vodovodní přípojku stáčírný pitných vod byla na pravém břehu potoka Drnovky narušena novověká kulturní vrstva obsahující uhlíky, drobné kousky cihel, kameny, zvířecí kosti, keramiku a železné hřebíky. Datovat ji můžeme do 18. století. Jako intruze se v tomto kontextu jevila středověká keramika zdobená horizontálními rýhováním ze 14.-15. stol.

Tomáš Zeman, Muzeum Vyškovska

Resumé:

Drnovice (Bez. Vyškov), Intravillan der Gemeinde. Neuzeit. Siedlungsschicht. Rettungsgrabung.

HLUČÍN (okr. Opava)

Bašta č. 8. Středověk, novověk. Opevnění. Záchranný výzkum.

Záchranný archeologický výzkum spíše sondážního charakteru se uskutečnil od 30. 7. do 25. 10. 2001 v SV části bývalého městského opevnění, v prostoru bašty č. 8, parc. č. 55. Akce proběhla v souvislosti s opravami tohoto objektu a terénními úpravami v jeho okolí po demolici chátrajícího domku, do bašty v průběhu novověku vestavěného. Jejím cílem bylo zachycení stratigrafie místa, eventuálně zjištění stop aktivit předcházejících stavbě bašty, dobudované zhruba ve 30. letech 16. století, a způsobu jejího budování. Práce měly zmapovat prostor uvnitř i vně objektu se zaměřením na

získání hmotných důkazů o existenci parkánu, parkánové hradby a příkopu, kterou indikovaly výsledky geofyzikálního průzkumu z r. 1994. Poslední úkol nemohl být z objektivních důvodů prozatím splněn a bude předmětem dalšího výzkumu, patrně v r. 2002.

Samotná bašta je zděna z lomového kamene na vápennou maltu. Zatímco z vnější strany působí dosud homogenně, zevnitř je zdivo silně narušeno, hlavně záměrným odebráním kamenů jako stavebního materiálu pro užití jinde. Síla nadzemního zdiva se proto dnes pohybuje mezi 0,80-0,95 m. Již v počáteční fázi výzkumu byly obnaženy základy bašty v jejich původní šíři cca 2 m. včetně ukončení jejího levého ramene, které bylo kvůli vestavbě domku zcela ubouráno.

Prostor bašty byl zkoumán pomocí sond (S1-S5). Povrch celého místa byl díky úpravám po demolici v r. 2000 pokryt vrstvičkou šedého štěrku, narušenou a místy překrytou smíšeným materiálem pocházejícím z výkopu pro potřeby statika (později sonda S1), vzniklého již před výzkumem. Následovaly vrstvy smíšeného obsahu, buď odpadního charakteru, nebo druhotně přemístěné vyrovnávky terénu, vzniklé zřejmě v době stavby domku či v průběhu jeho existence. Soustředovaly se více v centrální části bašty, blíže jejímu čelu, v místech výstupu z ní se stratigrafie stávala podstatně jednodušší. Zde kromě recentní úpravy terénu tvořila původní povrch smíšená podemoliční vrstva a novověká vrstva pod ní, která již nasedala na středověkou kulturní vrstvu, zachycenou v celém zkoumaném prostoru. Její síla se pohybovala od 0,20 do 0,50 m, v sondě S3 dosáhla místně i 1,30 m. Niž se již nacházelo neporušené písčité podloží.

Vlastní těleso bašty pod dnešním terémem pokračovalo v místech konce obou ramen do hloubky 0,90-1,00 m, směrem k čelu bašty se hloubka rapidně zvyšovala, takže ani výkopem do 3,10 m zde nebylo dosaženo základové spáry, sondáž pedologickou tyčí prokázala pokračování zdi ještě v hloubce 3,50 m. Síla základů v nejexponovanějším místě nebyla konstantní jako na povrchu, ale zhruba 1,10 m pod terénem se základy o 0,20 m rozšiřovaly, o 1,20 m níže naopak ustupovaly. Zatímco obě ramena byla zbudována ve středověké kulturní vrstvě, v místech maximální výduti bašty zasahovalo kamenné zdivo hluboko pod ní do rostlého písku. Tento způsob výstavby, zohledňující konfiguraci terénu, ostatně koresponduje se situací zjištěnou u dalších dvou dodnes zachovaných hlučinských bašt - č. 5 a 9, zkoumaných archeologicky již v r. 1994.

Na ukončení levého křídla bašty navazovala hradební zeď o síle cca 2 m, dochovaná pod povrchem v délce 3,20 m.

Nálezy ze sledovaného prostoru zahrnovaly

především keramiku, sporadicky zkorodované železné předměty, kosti a skleněné zlomky. V keramickém materiálu převažuje kuchyňské zboží, v menším počtu kachle. Nejstarší zlomky keramiky z jediné zachycené středověké kulturní vrstvy náležejí počátku 14. století, druhotně se vyskytnou i v mladších vrstvách, kde se mísí s novověkým až recentním materiálem.

Zámek. Středověk, novověk. Kulturní vrstva. Zjišťovací výzkum.

V průběhu srpna 2001 byly sledovány výkopové práce na nádvoří hlučinského zámku (Kostelní ul. 4, čp. 286, parc. č. 454). K sondáži zde došlo v rámci přípravy projektu úprav této plochy. Ovzorkovány byly dvě sondy na dvou vytypovaných místech při obvodové zdi zámecké budovy. Po sejmutí povrchového šterkoasfaltu, popřípadě betonu následovalo několik vrstev dřívějšího vyrovnávání terénu, v hloubce zhruba 1 m se objevily podložní vrstvy v podobě rezavě hnědého štěrku. Těsně na něj nasedala více či méně narušená středověká kulturní vrstva o síle od 0,02 do 0,25 m. Obsahovala nečetné keramické zlomky, drobků uhlíků, mazanice, zkorodovaného železa a úlomků kostí. Nalezená keramika náleží rámcově 14.–1. polovině 15. století.

Hana Teryngerová, SPÚ Ostravě, arch. odd. Opava

Resumé:

Hlučín (Bez. Opava), Bastion Nr. 8. Mittelalter, Neuzeit. Befestigung. Rettungsgrabung.

Hlučín (Bez. Opava), Schloss. Mittelalter, Neuzeit. Kulturschicht. Rettungsgrabung.

HLUK (okr. Uherské Hradiště)

"Rybník". Středověk, novověk. Sídliště. Povrchový průzkum.

Při polních pracích byl v roce 1998 jihovýchodně od obce nashromážděn soubor střepevé keramiky ze 14.-16.století. Mezi nálezy zaujme přeslen vyrobený z keramického střepeu ze dna nádoby.

Zdeněk Schenk, FF MU Brno

Resumé:

Hluk (Bez. Uherské Hradiště), „Rybník“. Mittelalter, Neuzeit. Siedlung. Terrainbegehung.

HORNÍ MOŠTĚNICE (okr. Přerov)

„Mrtvý“, „Padělky pod Šafránici“. Novověk. Sídliště. Povrchový sběr.

V jarních měsících roku 2001 byly povrchovými sběry získány menší soubory novověké kera-

miky v trati „Mrtvý“ severně od říčky Moštěnky a v trati „Padělky pod Šafránici“ jižně od říčky Moštěnky. Nálezy z trati „Padělky pod Šafránici“ patrně souvisí se zaniklou vsí, která se nacházela mezi Horní Moštěnicí a Bežovem na pravém břehu Moštěnky, kde po vsi zbyl mlýn Štulbach (Hosák 1967, 306; Nekuda 1961, 140).

Zdeněk Schenk, FF MU Brno

Literatura:

Hosák, L. 1967: Přehled historického místopisu Moravy a Slezska v období feudalismu do roku 1848, Ostrava.

Nekuda, V. 1961: Zaniklé osady na Moravě v období feudalismu, Brno.

Resumé:

Horní Moštěnice (Bez. Přerov), „Mrtvý“, „Padělky pod Šafránici“. Neuzeit. Siedlung. Terrainbegehung.

HRÁDEK (okr. Znojmo)

Intravilán obce. Středověk. Kulturní vrstva. Záchranný výzkum.

Při výstavbě první etapy telefonních kabelů v obci se podařilo zachytit v březnu a dubnu 2001 v prostoru před místní školou středověké nálezy. Na ZM ČR v měřítku 1:10 000 list č. 34-13-15 se místo nálezu nachází v bodě od Z a J s.č. 22:246 mm. Nadmožská výška v místě nálezu činí 182 m n. m. Zlomky keramiky, mazanice a uhlíků pocházejí z výrazné kulturní vrstvy, kterou můžeme datovat do průběhu 14. století.

Intravilán obce, RD p. Sokola. Doba mladohradištní, středověk, novověk. Sídliště. Záchranný výzkum.

V průběhu záchranného archeologického výzkumu v trasách kanalizace v intravilánu obce bylo zjištěno, že cca 150 m východně od kostela bylo na stavební parcele p. Sokola provedeno vyhloubení budoucího vjezdu a suterénu rodinného domu o celkové rozloze 120 m². Záhy jsme po domluvě s majitelem přistoupili k záchrannému výzkumu, který proběhl na počátku března 2001. Parcela se nachází uprostřed starého jádra obce na výrazné levobřežní terase řeky Dyje, od níž jí odděluje kanál Krhovice-Hevlín. Podloží je zde tvořeno drobnými vrstvami jílovitých terciérních písků a jílu o mocnosti několika metrů. Nadmožská výška zkoumaného prostoru je 198 m n.m. Na ZM ČR v měřítku 1:10 000 list č. 34-13-15 se plocha výzkumu nachází v bodě od Z a J s.č. 40:233 mm.

V profílech obdélné stavební jámy a v jejím dně se podařilo zjistit, zdokumentovat, ovzorkovat či zcela prozkoumat zbytky 10 objektů. Do mlado-

PŘEHLED VÝZKUMŮ 43 (2001)

Vydává:	Archeologický ústav AV ČR Brno Královopolská 147, 612 00 Brno E-mail: infor@iabrno.cz http://www.iabrno.cz
Odpovědný redaktor:	Doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
Redakce a příprava pro tisk:	Mgr. Bakázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla, PhD., PhDr. Lubomír Šebela, CSc., Alice Del Maschio, Miroslav Lukáš
Jazyková úprava:	PhDr. Jan Balhar, CSc.
Na titulním listě:	Plastika medvěda z Pavlova (kresba J. Svoboda); letecký snímek Mušova a Pálavy (foto O. Šedo)
Tisk:	BEKROS
Náklad:	350 ks

© 2002 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00